

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRES ==

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat, número 6, Barcelona

— VENTA: a 5 exemplars, i paper; Un número, 3 quartos. — Surt a llum los divendres ab tota regularitat. — SUBSCRIPÇÓ: Espanya, a vela prima i va; Extranger, et. —

UN MAL OFICI

(Que be deya aquell que deya que

F'ofici de fer de rey
s'ha posat fet una lístima!

La monarquia més moderna d'Europa, més gloriosa relativament, més nova, més flamant, acaba de sufrir un sinistreso dels més horripilants.

Un rey jove, valerós, ardit, cenyint son front tendres flors de glorias militars y aclamat ab deliri fa pochos dias per son poble, acaba de donar lo salt mortal més sensible y que menos se podia esperar aquella testa coronada que tot ho veva somrihent a son entorn.

No obstant, aixís ha succehit.

Lo dissipate de la setmana passada fou destronat en Alexandre I, fundador de la moderna nacionalitat bulgaro-rumeliona.

Son destronament fou degut a un pronunciament militar.

Me sembla que 'ls guerreros d'aquell país deuen haber estudiat la historia d'Espanya!

Donchs sí; lo rey que ab las victorias fa tan poch temps alcançadas contra Servia despertava l'entusiasme de tots sos súbdits y unia, a despit de poderosas nacions, a la Bulgaria y la Rumelia baix son ceptre, acaba d'esser destronat per una especie de Martinez Campos que ha perodiàt a Bulgaria la saguntada d'Espanya.

Vencedors los sublevats, han passat a ser los bons y 'ls leals, com sempre ho es lo qui guanya en materias de forsa, y 'l rey, pera salvar lo reyal tupi, ha tingut de firmar una abdicació humilliant en que ell mateix tenia de posarse com un drap brut.

Ja se sab que Russia es la que ha ballat secretament en aquest assumpto, pero, siga com se vulga, aixó de destronar reys es donar un mal exemple als pobles, que ja van prenentse aquestas diversions com una necessitat, igual que si s'tractés de fer corre 'l bou ó de disparar un castell de focs artificials, per lo qual perilla, y fins bigoti, que aixó de destronar reys passi en algun punt a constituir un verader espectacle nacional.

En las Tafanernas diplomáticas de nostre últim número deyam algo sobre la qüestió de Orient, que s'torna a complicar. Donchs lo destronament d'Alexandre de Bulgaria acaba d'enredar la troca, puig sembla que Russia té ganas de tornar a fer lo baratero en aquesta qüestió.

La pau altra volta se veu amenaçada, y la ambició d'uns quants tirans està jugant ab la preciosa vida de mils y mils de personas.

Veurem qué sortirà ara d'aquest embollich. Pe 'l que paga ser, sembla que l'ex-rey de Bulgaria ha procurat lo que deya son colega de Espanya, que tement que no fora rey tots los anys de la seva vida, feya diners del millor modo que podia, assegurant que, encara que 's vegés destronat, no s'quedaria tronat.

Fa set anys, l'Alexandre Batenberg comensà a fer de rey ab més inglesos que bonas intencions, y avuy, al quedar cessant, conta ja ab una fortuna immense feta a costellas del seu reduhit poble, que moria de miseria a copia de impostos que se li exigían pera mantenir los vicis d'aquella cort.

En aquestas pujas y baixas de testas coronadas, los pobles hi tenen molt que aprendre.

EN LA REDACCIÓ
D'UN DIARI SEPARATISTA

— ¡Tilin, tilin!
— Qui hi ha?
— Servidor de vosté. (Se pot entrar)
— Endavant.
— Bon dia tingui. (Vosté es lo director?)
— Servidor de vosté. (Qué se li ofereix?)
— Ja veurá. Vosté no té l'honor de conèixerem...
— No més que pera servirlo.
— Jo soch un jove...
— Ja ho veig.
— Y com a jove, soch amic de tot lo nou.
— Be, y qué vol dir ab aixó?
— Que voldria ser d'aixó que ara es moda: catalanista.
— Vol dir separatista...
— Separatista ó catalanista, com vosté vulga, ab tal de que siga aixó que ara s'estila. M'han dit que vosté n'era mestre, y venia...
— Ja veurá: (vosté fa versos?)
— Versos! (qué vol dir?)
— Si sab escriure en raitas desiguals. Si sab fer goigs, per exemple. Si no n'ab, aprenguin y torni quan ne sápigam, perquè sense aixó no pot pas ser dels nostros.
— Home, ja veurá; de goigs n'he fet uns...
— Ha fet uns goigs? (Magnífich, home, magnífich! Y a quin sant?)
— A sant Prim.
— Que 's burla de mi? (A sant Prim? Acá hi ha aquest sant al cel!)
— Al cel no ho sé; mes sas reliquias se veneran a la iglesia de Sant Pere de Besalú, y com jo n'ho sé...
— Be deya la vella, que no 's volia morir

may. (Y jo que 'm pensava que 'ls goigs de sant Prim no 'ls cantavan més que 'ls que tenian la panxa vuyda!)

— Dispensi a Besalú 'ls cantan fins los que la tenen massa plena.

— Be, diguin un tros dels seus goigs.

— Escolti:

Del comptat de Besalú
Sou castells esplandent,
Per Vos Deus Omnipotent
Nos dona vida y salut.

— Be, molt he! Vosté promet y farà carrera, per més que aixó de Besalú y salut no lligui massa.

— Cóm que noi! (Si a Besalú tenim salut fins pera vendre!)

— No li dich que no, per més que jo no sápigam ni shont cau aquest poble.

— Es vilia.

— O vilia, no 'ns barallarem per aixó. Los versos de vosté m'agradan, y si vol desde avuy mateix pot figurar entre 'ls redactors del nostre diari.

— Li agrabeixo la mercé, mes dech dirli que jo no sé qué es aixó d'escriure en un diari.

— No se amohini per tan poca cosa: tampoch jo ho sé y ja fa una pila d'anys que porto tot lo pes de la redacció del nostre. Está dit: portin demá un articlet, uns goigs ó un'auca de redolins; ab tal que siga en catalá ja n'hi ha prou.

— Está be; mes encara no m'ha dit qué haig de fer pera ser catalanista, ó separatista, com volté dir.

— Cóm que noi! Home, desde 'l moment en que la goigs en catalá, ja n'és. Lo demés son cosas secundarias que ja las anirà prenent.

— Vaja, donchs, fins demá.

— Estiga bo.

AL ENDOMA

— Se pot entrar?
— Endavant.
— Soch lo jove d'ahir.
— Que ja ha escrit alguns cosa pe 'l diari?
— Sí, senyor; aquí té aquest llet.
— Vejam. (Prenent una quartilla y llegint):

Ja comensám a tocar las consecuencias del modus vivendi. Feya sigles que no hi havia hagut una botiga pera llogar en lo carrer de Facundo, y Avuy n'hi ha una! (Y encara 'ns voltarán sostenir los drets dels mallorquins que 'l tractat ab Inglaterra ha de fer la felicitat de tota Espanya!)

— Be, molt he! veig que vosté ha sapigut posarse a to.

— Aquí té aquest altre.

— Vinga. (Llegint):

«Qui la mort d'un altre espera, la seva veu lo primera. Aquesta sabta sentència de nostros veus acaba de ser no»

Lo dissabte passat fou cridat a declarar nostre director en el jutjat de Palacio, en virtut de un decret del jutge de Manresa, sobre la última bona publicada fa tres setmanas ab motiu de la festa que 's farca dedicant a l' Ignasi Jesuïta.

Per ara, no sabem que haguem sigut denunciats per aquell escrit.

Però encara no 'n havim perdut las esperansas.

Diuhen de Bulgària y Rumèlia que 'l poble se reacciona en favor del rey destronat.

Es molt natural: jaom a' hi volien posar un altre!

Per 's destronà un rey, se comprèn.

Però para entronitzar un altre... jaixò no!

'Val més un boig conegut que un sabi para contrari, 's deuen pensar a Bulgària.

Y nosaltres avadim: lo millor dels reys es no reinar.

Al últim d' aquesta setmana se inaugurarà a Torroella de Mongri la primera fabrica a Espanya destructora del ramio, vegada incomparable destinat a substituir ab grans ventajitas al cotó, la seda y 'l li, y que va a produhir una verda lèra revolució en los teixits.

En los moments en que la present poticia escribim han començat las lletas y avuy metida se de quedar inaugurada la nova industria que, ab menos desirij de proteccionisme y més poch atays de lleure posira obrir novias fonts de riquesa pera Catalunya.

Las festas del treball son las que més honran a un poble lliure.

A Madrid, durant lo passat mes de Juliol, hi ha hagut 1000 naixements, 139 dels quals, d' aia un 27 per 100, son considerats com illeghims.

Heus, aquí 337 crismas desgraciadas en virtut a un convencionalisme que no' que un sia fill d' una unió contractada civil o religiosament para esser considerat llegal.

Quant a immoralitat hi ha a la Cort diuhen los hipòcritas.

Quant a immoralitat hi ha a las lleys! Dihem nosaltres.

Llegim en lo diari casteljanista **El Globo**:

«Nuestro querido amigo de Ormaiztegui, señor D. Domingo Aguado, nos escribe una carta, en que se leen estas palabras: «...»

«No caso de someter la última sublime oración parlamentaria del mes de mayo y más grande de nuestros políticos, esperaba de Dios más próprios para la patria.»

Y qué estardul se deu potar **D. Emilio** al llegir aquestes pitipos que li dirigeixen los seus amichs! Parca que 's advertit que no hi ha cap noya que sia tan slicitonada a que li tirin amoretas com ho es la senyora Castelar.

Ningu ha pigat tan granchament la seva vanitat com un amich meo, modesto pero per més riquesa, que deya d' ell:

—Castelar es tan vanitoso, que quan veu passat un empuet molt d'ells, li sob greu no ser lo mort.

Alguns lloc de Tortosa volgueren divertir-se tent la fantasia, y lo de sempre: van rebre, y ademés ara 's troban progressats.

Ja ha passat lo temps de les lo papo als pobles.

Yo municipi de Gandia ha suprimt los toros de las festas oficials pagadas per ell.

Que fassi lo mateix ab las funcions religio-sas, y vetaqui un Ajuntament modelo.

Y que convidria imitar.

Ha cridat la atenció d' alguns periòdics de nostra capital, que en la ordre de la piasa algun cop 's hi llegalis lo següent:

«Solse oficial general de día, señor brigadier D. N. N. Y caben qui 's conta que es lo tal brigadier **Don Enc Enc?**»

Preparintse: l' ex-cabecilla carli Miret, avuy brigadier del exercit contra l' igual tant va combatre, y destinat a la liberal Barcelon en actu servey.

Si aixó es cert, al pensar en Bergs, Igualada, Pont de Raventí, Granollers, Cardedeu y altres punts de Catalunya, la cara tindria de caurens a trosos de vergonya.

Un factor de la estació de la Corunya ha fugit emportantse 300 pesetas.

Quin irregularisador més manso!

Y fugint tan modestament, está clar, l' han agafat desseguida.

Fort, li está bé.

En cambi s' ha escapat de la mateixa presó de Palma de Mallorca un tal Anton Sagrada Ferrer, es irregularisador d' una bona colla de milers de pes.

Se comprèn la desgracia de l' un y la sona del altre.

Per robar six gallinas en Magi ha passat una dies a la carni.

Jaixò quatre milions en Salvador y avuy tothom lo tie per un tenyer.

Si per cas a robar, lector, te inclinas, qu' 't contentis jamas ab six gallinas.

La qüestió d' Orient s' embolica.

Algunas testas coronadas d' Europa se disponen a jugar ab las viras de los súbditos.

Ja es hors de que aquestes 's espavilla y 's disponen a treballar per son propi compte.

Los reys van a jugar ab loch.

Procurin los pobles fer que 's cremin.

.....

MÉS BEN DIT...

***

Era un dia que al lary, més ben dit, ja insignificant, rola la lluita, y ab aixó del mar alla a l' altre part.

Fuimant un escayoril, més ben dit, una ballesta, vau arribat a la mar, a a la platja, més ben dit.

Anava molt a la itaja, més ben dit, molt otapulat, y escoltava s' ija abasat de les onades la gracia.

Més ben dit y molt més alit del mar m' a veig a la vora, més ben dit, perquè aigut fora un bon homi me ab aboat abar, Doncha, com dich, senyor ell, ó, més ben dit, el gran, pasto d' arroyo... y de l' arroyo, quan me veu sobre 's donell.

Anava el cam a costat dia, a una llanga en tocs aprop, vaig fer soroll més d' un cop; més ben dit, aixó hi havia.

Jo que 'n creya que era sol, més ben dit, que jaig' un rey, una sergent feya s' ija feya que la pur fer qualques...

Vaig entener lo seguit, y com que ja soch molt trucha, vauig posar me d' acord, d' un alerta, més ben dit.

D' un comat de haca sola sentia lo que volia.

Més ben dit, de dia sentia tota una conversa, tota.

Com lo no soch entusiasat, més ben dit, au frat, pacífich, deya entre ells: —Bel magnífich! te troch tensa, ja troch tensa! — Ell se acabar de parlar, jeran dos a un mister, més ben dit, un adifferit, ella també se parlar.

Llavors calculant be, més ben dit, reflexionant: —Sabe que esta reflexionant, vaig dir: l' pap, un trist papé! — Axi lo pòquet no 'n dubito, sent que ningú ho ha notat d' aixó n' dich heve' aguantat be la capa, més ben dit.

No obstant, si acós ho notem, més ben dit, si se va a obviar, lo que el mon... que hi fardem' moltu cops lo fem aguantar y altres molts cops lo aguantem.

PEREY DEL CASAL.

(Se recordan de aquell manso rector de Escuer (Huesca), que va tirá un cop de pistola y causá algunas llesions al mestre d' estudi del mateix poble).

Donchs ha estat condemnat per la Audiencia

cia a un mes y vint y un dias d' arrest, a in-demnissat al fetij y al pagó de costas.

(No més)

Per la catedral de Barcelona s' han inventat uns confessoris a propòsit pera confesar als sorts.

En aquestos temps de progrés totas las industrias adelantan.

Y 's industrials catòlics no volen quedar se entera.

Llegim en **La Veu de Montserrat**:

«La setmana entrant se produirà a Escuer y Attejar la Casaldá, operació que més ha no 's la fet y que certament convenga.»

Aixó prova que el cabildo de Vich vol treure la perqueria de casa seva.

Y dit lo mateix setmanari en altre lloch, parlant de la intenció que suposa tenen alguns de fundar una escola laica en aquella ciutat:

«Peró esto 'n és un servei d' aia para estar dotadament presentant los Autontes recordant que el las lletas catòlicament hauran la propaganda del mal, més tenen dintre de l' acció parlament administrativa per inspecció.»

O lo que es lo mateix, para oposarse al cumplimiento de la lley.

Aixó es la voler ficar la brossa a la casa dels altres, ó sia a Casa de la Ciutat.

Y seguix d' hont:

«... y esto está dispuesto a obrir ab aquella santa energía que des de siempre un poble que posa aia que fet y que sobre de las creencias religiosas.»

Aixó equival a dir que s' hi fassin a cops de pedra, com los neos manresans ab lo mestre de las escuelas laicas, ó a cops de pistola, com lo sector de Escuer ab lo mestre d' estudi del ajuntament.

La manifestat dels neos es d' alló que no hi ha, «Pobres cristipras» com las deixessin esbravar-se!...

XARADAS

***

Ma primera n' es un mal que a molts que des' morrena, la segona es una baxia, y una pedra non total.

Castant una fet en dia, a una niteta que entima, li digui lo gran taller que comença prima.

M. Gabo

ANAGRAMA

***

Estava de buidar tot l' Agne en lo cel un total, quan se veure que en Janet li portava y devanta y 's seu miedador de tot.

Géran

GEOGLIFICH

***

K
6
T.L. T.L.
100
6
T. L.

Periquito Riera

SOLUCIONS

À LAS CANCIONES DEL NÚMERO PASAT

XARADAS: — Castal, Ye-car-dap-ma, Morrena.—Gardera, Gordera.

Tipograf La ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6, Barcelona

LA REVOLUCIÓ

preneu un tros casti

Per iglesias y cafés,
teatros y sagristias,
tots aquests últims dies
en Carlet nos ha promés
un aixam de ximpleries.